

FRANCISCO DOMINGO, ELS PAPERS DE COALICIÓ VALENCIANA

«Cal començar a entendre'ns»

Francisco Domingo, empresari, nascut a València, va fundar l'entitat cultural que duu aquest nom, més una xifra per a ells esperançadora i que ha alçat més d'una burla cruel, motivada per la seua trajectòria: Valencia-2000. Ara s'ha presentat com a líder d'una nova força política, des d'on es demana el diàleg, i s'intenta superar una sèrie de tics molt greus per a la societat valenciana. «Sense imposicions, però», així ho demanen ells. Un diàleg que ell considera que podria començar amb aquesta entrevista.

—*¿Quin és el procés que ha conduït a la formació de Coalició Valenciana?*

—Els valencians encara estem pagant un error generacional. Hi ha hagut un rebuig mutu de l'intel·lectualisme al populisme i a l'inrevés. I això ha estat un gran fracàs. No hem trobat el punt d'encontre que, el capdavant, necessitàvem. Un gran problema. Una part del valencianisme, doncs, diguem-ne «blaveró», «blaveró» enfront d'un altre, el cult, el «quadribarrat», com tu vulgues... Partint, per tant, d'aquest valencianisme, que entenem que fa falta també, que no convé rebutjar, més enllà d'una base emotiva inicial, això havia de quallar políticament. Encara que nosaltres volem que millore, i assumim una posició crítica, l'autocrítica, dins aquest valencianisme. Perquè cal avançar més. Tal com són ara les coses no es poden quedar.

Fins ara el valencianisme es considerava de dretes o d'esquerres si era cult o si no ho era. I crec que hem deformat les coses. Ací hi ha dos fets. L'un que és el cultural i, l'altre, que és el polític, i ho hem superposat tot. Una cosa ha anat a cavall damunt de l'altra. La Universitat de València, en un determinat moment, va identificar la llibertat amb una determinada cultura que és molt lluny del poble, de la

El naixement de Coalició Valenciana ha estat saludat amb l'hostilitat des de quasi totes les forces de la dreta valenciana. Francisco Domingo, el seu impulsor, demana un diàleg, un enteniment entre forces antagòniques.

Jeroni Castelló

«La unificació lingüística es fa malbé quan té una càrrega política».

realitat del poble, que li és desconeguda totalment. I això és una realitat que sociològicament no es pot rebutjar. Sociològicament, crec que hi ha un retard, un retard que s'ha de considerar, que no es pot forçar.

Des d'una posició autocrítica, d'avanç, volem arribar a un punt, dins d'aquest segon valencianisme, en què les tres Valències arriben a trobar-se...

—*¿I quines són per a vosté aquestes tres Valències?*

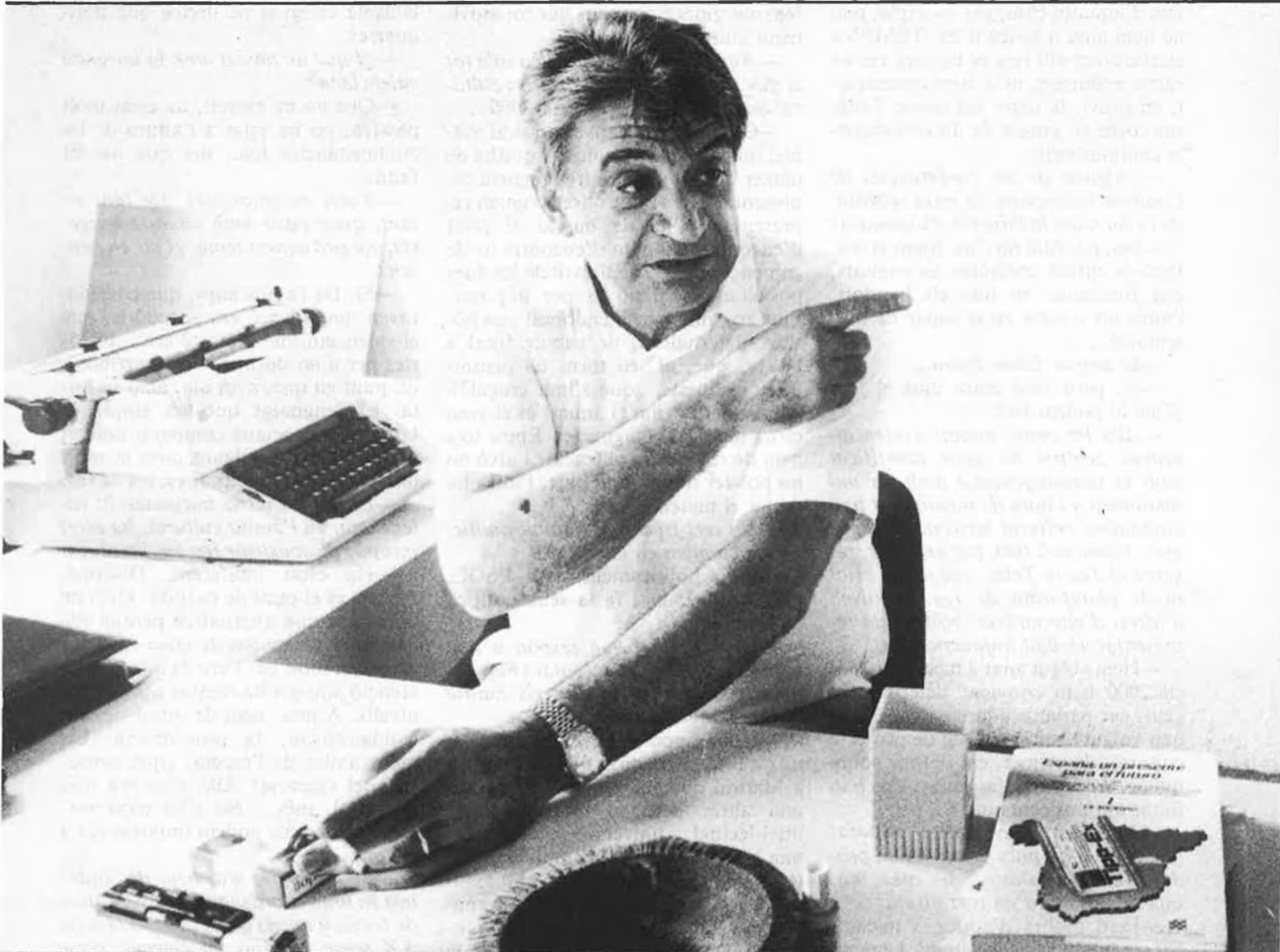
—La València castellanista o espanyolista, que creu que tot comença i tot acaba en això; la València que a nivell polític i cultural ho associa tot a l'Europa de les regions, la catalanista, que és una idea interessant, però que està per veure si és pràctica, i l'altra, que és un valencianisme que no vol acceptar ni una cosa ni l'altra, que creix des del nivell que vulgues, des del substrat que vulgues, que tampoc no crec que s'haja de rebutjar, i que vol una València pròpia, però li cal saber articular-la, li cal tenir credibilitat intel·lectual, li falta... Aquestes són les tres Valències que t'he comentat...

—*Però em pense que ha estat precisament aquest tercer sector que vosté diu el que ha impedit, des d'un principi, des del primer moment que el vam impulsar, el diàleg, amb insults continus als intel·lectuals valencians, a la mateixa Universitat...*

—És que també a nivell universitari, si em permetes, s'han comés errors. Tot aquell que no pensàs d'una determinada manera, era automàticament desqualificat. I la Universitat, a nivell de pensament, tampoc no pot ser monolítica. El fenomen «blavet» s'ha produït igualment des d'una part i des de l'altra. Tant si s'és universitari o catedràtic com si s'és el forner d'ací al cantó.

—*Però és que vosté parla d'investigar fets i d'un debat que a nivell intel·lectual, a nivell universitari, enlloc no es produeix, perquè les coses ja estan prou demostrades.*

—Jo no vull rebutjar res. Però la llengua catalana, la cultura catalana, han estat cuidadosament investigades a través de moltes generacions. En el supòsit que la llengua i la cultura valencianes foren una part d'aquesta

IKONO

cultura, no han estat tan investigades. Han estat rebutjades pels mateixos valencians. Hi ha un entroncament de llengua, cultura, etc., que suposa un nuc, un nuc que ja Nicolau Primitiu volia investigar. Jo em situaria en aquest nuc.

Ací es fa malbé la possibilitat d'aquesta unificació lingüística quan té una càrrega de projecció política...

—*Hi ha molta gent que accepta la unitat cultural sense la tal suposada unificació política.*

—És possible, però també per a molts una cosa duu a l'altra. Hi ha un projecte que mostraria una possibilitat, una possible federació, que no dubte que seria interessant estudiar, però el camí, el punt de partida, és equivocat. La negació i el rebuig a un substrat valencià és equívoc. I també la forma de mostrar tot això, la forma d'ensenyar-ho: «Aneu errats, no sabeu ni el que dieu...»

El revulsiu que Fuster creà en la seua època fou fantàstic, fou importantíssim, però va optar pel camí més fàcil, el de substituir una cosa per l'altra. Quan hauria d'haver-se plantejat: «Estem ací emmerdats, d'acord, però per nosaltres mateixos hem de mirar cap a on anem, què volem ser...» No podem optar per una via tan fàcil. I ací és on hi ha, em pense jo, el nuc de la decadència, de la falta de comunicació, entre els valencians.

—*¿És possible un enteniment, un pacte de no-agressió?*

—Jo crec que sí. Ara mateix tu i jo estem dialogant i no ens mengem l'un a l'altre. Jo veig, de tant en tant, en la vostra revista, burrades fantàstiques i me'n ric, i em pregunte d'on vos les traieu. Però, ¿què passa? Que tot això entra dins de la... Ha d'haver-hi un respecte i hem d'entendre'ns...

—*Sí, però hi ha molta gent dels que pensen com Coalició Valenciana que...*

—Un moment. Nosaltres som a prop de qui està a prop. Si tu no havies vingut mai a aquesta casa i ho desqualifiques tot globalment... Tu no havies tingut curiositat mai del que es feia ací fins que hem començat a parlar de política, et podies pensar que açò era un antre o una casa de putetes que...

—*No he estat jo qui ha inventat la violència dels «blaveros».*

—Hem de distingir entre blavet i blavero.

—*¿Ho podria explicar millor?*

—«Blavet» és aquell que va contra tot, que és violent, irracional... «Blavero» és un senyor etiquetat, com els «quadribarrats», amb unes idees...

—*¿Per què s'ha arribat a un moment en què a València no s'ha pogut parlar, determinades paraules han esdevingut «tabú», no s'ha pogut fer classes, ni conferències...?*

—Això ha vingut de les dues parts.

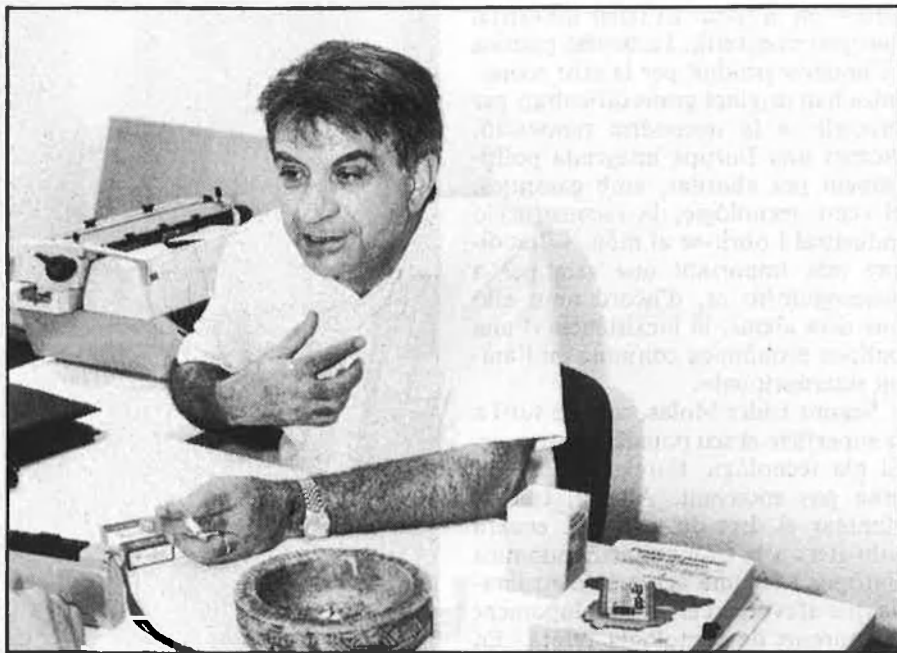

—Però això, jo no t'ho negue. El problema és que, en aquests instants, per construir el nacionalisme, que no té per què ser separatista, perquè no vol crear-se un estat...

—¿Estaria molt bé, no?

—Tant de bo que pogués, però encara no coneixem els contes de regionalització, de federalisme. ¿Què sap un valencià de València d'un d'Ala-

només lingüístic, un conflicte que és d'enfrontament sòcio-polític, cultural. I bé, ¿què fem? ¿Ho discutim, o imposem les nostres posicions a la força? Ningú no està en possessió de la veritat. Jo puc veure-ho clar i arribar a la teua conclusió, però, deixa'm que faça el meu camí. No me l'imposes. I ara s'està imposant. I no pot fer-se valencianisme. I hi ha una reac-

«He de tenir a punt el meu metre quadrat».

cant o un altre de Castelló? Però, si els xavals quan acaben d'estudiar se'n van d'excursió a Conca o a Madrid, i no coneixen la seua realitat regional. Saben més els estats de Nord-amèrica que els pobles i les comarques d'ací, que la seua pròpia realitat... Sempre mirem molt lluny. El valencià, quan parla de política, parla de política de Madrid o de política espanyola.

—¿Per què, doncs, vostés no han presentat ja una política cultural i lingüística pròpia que canvie aquestes coses?

—És molt important això que dius. Però hem de parlar com a entitat cultural, abans, o com a Coalició Valenciana, ara. Abans teníem uns problemes que... he de saber davant de quin mitjà parlar i, per tant, no puc dir-ho tot, mentre no em demostreu el contrari... Segon, a nivell de Coalició Valenciana el que volem és preparar la plataforma per poder trobar-nos.

—És molt curiós, però, que s'estiga fent un partit nacionalista que la primera que diu en públic és que considera incorrecte que el valencià s'ensenyi obligatori. Això està molt bé que ho diga Alianza Popular...

—Ací hi ha un conflicte que no és

ció tremenda davant aquest ensenyament obligat.

—No tan forta...

—Em pense que sí. I hi ha també la diferència cap a una cosa que se'ls imposa. Convé anar més a poc a poc. Que s'entenga que això és així i que la gent estiga per això.

—Però tot està molt mediatitzat per una manera de ser, a l'espanyola, que sí que s'ha imposat i que ja ho impregna absolutament tot. Les pressions, de veritat, són unes altres. A tots ens obliguen a viure en castellà, per exemple.

—No es pot obviar una reacció en contra, encara que siga manipulada. Hi ha un entorn. Uns segles d'opressió, quan encara no hi havia televisió, i ja funcionava la castellanització. Tu i jo podem estar d'acord, perquè, en el fons, ens diferenciaríem molt poc, però... I és que, a la tiamaaria qualsevol, que és pur sentiment i nervi, caldrà explicar-li-ho d'una altra manera, perquè poques internacionalitats i científismes entén ella. Ho hem barrejat tot. Hem d'aproximar-nos per parlar francament, i sense pegar-se d'hòsties. Fins ara els valencians no hem cregut en res i hem deixat que si-

guen els altres els que ens organitzen.

—L'altre dia, Emilio Attard, també en una entrevista per a EL TEMPS, opinava que una força de centre valenciana, diguem-ne, havia d'oblidar necessàriament l'anticatalanisme per arribar a alguna cosa.

—Una convergència social i política valenciana es pot aconseguir donant prioritat a una sèrie de temes. En aquest moment és prioritària la nostra situació sòcio-econòmica. Mentre el catalanisme polític naix i s'associa immediatament amb la cultura, ací, en això, hi ha hagut una dissociació. La burgesia valenciana s'ho ha plantejat ara; alguna vegada això havia d'eixir. La renaixença es va perdre en no res. ¿Què n'ha quedat? Alguns sectors d'aquesta burgesia han començat a assumir l'autonomia, el fet de l'autogovern. Ací s'ha començat a legislar, a governar, i aquesta és una raó important que ha provocat aquest moviment.

—¿Vostés s'autodefineixen com a nacionalistes?

—Sí, sí, indubtablement. El «regionalismo bien entendido» és una broma. O s'és o no s'és. I això ho hem reconegut davant l'escàndol d'alguns. Som nacionalistes perquè som conseqüents. El meu metre quadrat, l'he de tenir a punt. I després ja aniré sumant. El que no puc pensar és que els de fora vindran a resoldre ma casa.

—El mateix Emilio Attard comentava que si aquesta força arribava al Parlament espanyol, hauria de pactar amb altres nacionalistes, enfront de la Coalició Popular i del PSOE.

—Jo, directament, amb Convergència i Unió, ràpidament. M'hi trobe molt identificat. Ens hauríem de respectar els uns als altres els mínims. És com el matrimoni. Si hi ha un fet d'aproximació geogràfic, cultural, d'entroncament, de simpatia. Cal trencar l'antipatia artificial que s'ha creat, l'anticatalanisme, això no pot ser, això és imbècil.

—¿Què diferencia més Coalició Valenciana d'Unió Valenciana?

—Açò és una espiral, ens trobem en una espiral i tenim un horitzó molt més gran que el que puga tenir UV.

—Ells els han criticat molt des de la seua constitució com a força política.

—No m'agrada entrar en polèmica. Si no ho entenen ara, ho entendran més avant.

—¿Coalició Valenciana és conscient que ha trencat barreres i monopolis de la ciutat de València?

—Per descomptat. Si no, no té cap sentit. Tardarà més o menys, però s'ha de fer així. □